

Έξοδος στις Αγορές: Τι σημαίνει και γιατί γίνεται τώρα

5^η Απριλίου 2014

Κυβέρνηση και τρόικα πανηγυρίζουν την «έξοδο στις αγορές». Την ίδια ώρα μας λένε ότι το δημόσιο έχει σημαντικό πρωτογενές πλεόνασμα, όπερ μεθερμηνευόμενον δεν έχει λόγο να δανείζεται για μισθούς, συντάξεις ακόμα και για... προεκλογικό «κοινωνικό μέρισμα». Τότε γιατί δανειζόμαστε από τις αγορές πριν καλά-καλά λάβουμε τις τελευταίες δόσεις του Μνημονίου 2;

Ας αρχίσουμε από απλή αριθμητική: Έστω ότι δανειζόμαστε 5 δις από τις αγορές, εντός του 2014, με επιτόκιο 5%. Το κόστος για το δημόσιο θα είναι, αρχικά, μεταξύ 50 και 80 εκατομμυρίων προμήθεια για την Goldman Sachs, την Deutsche Bank ή όποιον άλλον «οίκο» χρησιμοποιήσει η κυβέρνηση ως ατζέντη. Αυτά με το «καλημέρα». Από εκεί και πέρα θα πρέπει να καταβάλουμε ένα ποσό 276 εκατομμυρίων ετησίως για τόκους από το 2015 έως και το 2020. Το οποίο σημαίνει ότι κάθε χρόνο πάνω από το μισό φεινικό προεκλογικό «κοινωνικό μέρισμα» θα δίνεται στους αγοραστές των υπό έκδοση ομολόγων.

Για να καταλάβουμε τι σημαίνει αυτό, το 2015 η χώρα είναι ήδη δεσμευμένη, από το Μνημόνιο 2, να αποπληρώσει 21 δισεκατομμύρια 900 εκατομμύρια στην τρόικα και λοιπούς πιστωτές. Τώρα θα πρέπει να βρει κι άλλα 276 εκατομμύρια μόνο για τους επί πλέον τόκους. Που θα τα βρει; Αυτό το ποσό αποπληρωμών αντιστοιχεί στο 12,7% του ΑΕΠ του 2015. Προσβλέπει σε τέτοιο πλεόνασμα ο κ. Στουρνάρας; Προφανώς και όχι. Το οποίο σημαίνει ότι οι κυβερνώντες γνωρίζουν άριστα πως το Βερολίνο και η Φραγκφούρτη ετοιμάζουν νέο Μνημόνιο ώστε να μην φανεί ότι η Ελλάδα κάνει στάση πληρωμών. Δεν θα το ονομάσουν Μνημόνιο αλλά, όπως και να το ονομάσουν, θα είναι η λογική εξέλιξη των Μνημονίων 1&2.

Το πρώτο σκέλος του σχεδίου αφορά την επιμήκυνση των αποπληρωμών μας: Αντί να ολοκληρωθούν το 2035 (όπως προβλέπει το Μνημόνιο 2) θα ολοκληρωθούν το 2055 (κάτι που μειώνει τις ετήσιες αποπληρωμές αλλά αυξάνει το συνολικό χρέος). Η έξοδος μας στις αγορές (δηλαδή η έκδοση ομολόγων) είναι το δεύτερο μέρος αυτού του σχεδίου για το Μνημόνιο 3, όπως εξηγώ πιο κάτω. Από πέρσι είχαν σκοπό να εκδώσουν ομόλογα αλλά κατά το Φθινόπωρο. Απλά τώρα επέσπευσαν την ανακοίνωση της «εξόδου» μερικούς μήνες επειδή, υποθέτω, μετά την υπόθεση Μπαλτάκου, έπρεπε να ενισχυθεί το ευρω-κόμμα της τρόικας πριν τις ευρωεκλογές του Μαΐου. Ας επιστρέψουμε όμως στο Μνημόνιο 3 που σχεδιάζεται και στον ρόλο που παίζει σε αυτό η «έξοδος στις αγορές».

Όπως είδαμε, μας βγάζουν στις αγορές πτωχευμένους βυθίζοντας την χώρα πιο βαθιά στην πτώχευση. Γιατί το κάνουν; Η απάντηση κρύβεται σε μια αντίφαση: Επειδή από την μία η τρόικα πρέπει να εξασφαλίσει ένα νέο τεράστιο πακέτο δανεικών για την Ελλάδα (καθώς η πτώχευση του δημοσίου μας αυξάνεται εκθετικά) ενώ από την άλλη το Βερολίνο δεν θέλει επ' ουδενί να πει στον Γερμανό

πολίτη ότι θα δώσουν κι άλλα δανεικά στο ελληνικό δημόσιο. Πως μπορεί **κα** να μας επιβάλουν νέο δανεισμό **κα** να πουν στους γερμανούς πολίτες ότι τέρμα τα πακέτα «διάσωσης» της Ελλάδας; Είναι απλό: Το Μνημόνιο 3 θα χρηματοδοτεί ως επί το πλείστον από τις... αγορές.

Πως όμως θα πειστούν οι αγορές να δανείσουν στο πτωχευμένο ελληνικό δημόσιο με «αξιοπρεπή» επιτόκια; Γιατί να είναι διατεθειμένοι οι ιδιώτες (που δεν είναι βεβαίως κορόιδα για να πιστεύουν τα περί Greek success story) να δανείσουν ένα κράτος με (κοινά αποδεκτό) μη βιώσιμο χρέος; Η απάντηση της κυβέρνησης συνασπισμού του Βερολίνου είναι: Μέσω της επίκλησης του προγράμματος OMT της ΕΚΤ!

Τι εστί OMT; Το όνομά του είναι καθαρά παραπλανητικό. Σημαίνει «οριστικές νομισματικές συναλλαγές» (outright monetary transactions), κάτι που δεν σημαίνει βεβαίως απολύτως τίποτα. Αυτό που εννοεί η ΕΚΤ με τα αρχικά OMT είναι η εξής απειλή-εγγύηση: η ΕΚΤ εγγυάται (ή καλύτερα απειλεί) πως αν τα επιτόκια ομολόγων μιας χώρας που υπαχθεί στο OMT ανέβουν πάνω από κάποιο επίπεδο (π.χ. 5%), η ΕΚΤ θα παρέμβει αγοράζοντας όσα τέτοια ομόλογα χρειάζεται για να ρίξει τα επιτόκια κάτω του επιπέδου αυτού. Μια τέτοια εγγύηση-απειλή της ΕΚΤ αρκεί ώστε οι ιδιώτες να είναι διατεθειμένοι να αγοράσουν ελληνικά ομόλογα αν και γνωρίζουν ότι το ελληνικό δημόσιο όχι μόνο θα παραμένει πτωχευμένο αλλά θα γίνεται όλο και πιο πτωχευμένο (με κάθε νέο ομόλογο που εκδίδει).

Να λοιπόν ο σκελετός του Μνημονίου 3: Όπως το Μνημόνιο 2 βασιζόταν σε 130 δις νέα δάνεια για να συγκαλυφθεί η αστοχία του Μνημονίου 1 (και η αδυναμία μας να αποπληρώσουμε τα 110 δις του Μνημονίου 1), έτσι και το Μνημόνιο 3 θα μας εξασφαλίσει άλλα 200 δις (σε βάθος χρόνου) για να συγκαλυφθεί η αστοχία του Μνημονίου 2 (και η πλήρης αδυναμία αποπληρωμής των 240 δις των Μνημονίων 1&2). Η μόνη διαφορά θα είναι ότι τα 200 αυτά δις δεν θα ανακοινωθούν ως τρίτο πακέτο διάσωσης, δεν θα περάσουν από τα κοινοβούλια των κρατών-μελών της ευρωζώνης, δεν θα συζητηθούν καν στα ΜΜΕ. Απλά, θα αντλώνται λίγα-λίγα από τις αγορές υπό την σιωπηλή καθοδήγη και απειλή-εγγύηση της ΕΚΤ. Παράλληλα, η χώρα θα τελεί υπό πλήρη επιτήρηση με εξοντωτική λιτότητα, συνεχείς παρεμβάσεις, εκποίηση ό,τι πλούτου έχει διατηρήσει το δημόσιο, και μηδενικούς βαθμούς ελευθερίας για όποια κυβέρνηση συναινέσει στο σιωπηλό Μνημόνιο 3.

Γιατί όμως βιάζονται τόσο να εκδώσουν ομόλογα τώρα, πριν καλά-καλά λάβουν τις τελευταίες δόσεις από το Μνημόνιο 2; Οι λόγοι είναι τρεις. Τον πρώτο τον είδαμε: Θέλουν να δώσουν μερικούς πόντους στην κυβέρνηση προεκλογικά επιτρέποντάς της να πανηγυρίσει την ηρωική «έξοδο» (ούτε το Μεσολλόγγι να ήταν!). Ο δεύτερος λόγος είναι πιο σημαντικός: **Γ α να εγκρ θε το OMT από την Γερμαν α, ο Πρόεδρος της ΕΚΤ, Μάρ ο Ντράγκ , αναγκάστηκε να θέσε ως όρο ενεργοποίησης του OMT υπέρ των ομολόγων της χώρας Χ ότ η χώρα Χ «βρ σκετα ήδη στ ς αγορές».** Για να μπορέσουν, λοιπόν, να ενεργοποιήσουν

το Μνημόνιο 3 είναι απαραίτητο να βγουν στην «πασαρέλα» των αγορών διακηρύσσοντας ότι ο αποκλεισμός της χώρας από την αγορά χρήματος τελείωσε. Υπάρχει και τρίτος λόγος: Να βοηθήσουν κι άλλο τους αγαπητούς τους τραπεζίτες! Πως βοηθά τους τραπεζίτες η έξοδος στις αγορές; Οι ελληνικές τράπεζες δεν διαθέτουν πλέον ομόλογα του δημοσίου (μετά και την κατ' ευφημισμόν «επαναγορά χρέους» του Δεκεμβρίου 2012). Αυτό τους κόβει τα πόδια καθώς οι τράπεζες χρησιμοποιούν κρατικά ομόλογα ως εχέγγυα για να δανείζονται από την ΕΚΤ. Τώρα, θα δανειστούν η μία από την άλλη, θα αγοράσουν ομόλογα και έτσι θα βγάλουν κέρδη εις βάρος του Έλληνα και ευρωπαϊού φορολογούμενου. Πως; Με δύο τρόπους: (α) Δανείζονται με επιτόκιο λιγότερο του 1% η μία από την άλλη και δανείζουν στο δημόσιο (αγοράζοντας τα νέα ομόλογα) με 5%, και (β) καλύπτουν τα μεταξύ τους δάνεια καταθέτοντας τα ομόλογα αυτά στην ΕΚΤ για να λάβουν ρευστό χρήμα με επιτόκιο... 0,25%. Έτσι θα ενταθεί η αλληλεξάρτηση πτωχευμένων τραπεζών και του πτωχευμένου δημόσιου την ώρα που τράπεζες, τρόικα και κυβέρνηση θα πανηγυρίζουν το Greek success story!

Επίλογος

Τι ήταν αυτό που ανέκαθεν χαρακτήριζε την Ελληνική Κλεπτοκρατία; Υπερδανεισμός του κράτους (τον οποίο φορτώνονταν ο αδύναμος φορολογούμενος) και κάποια ψίχουλα παροχών (από τα δανεικά) προεκλογικά ώστε οι εκπρόσωποι της κλεπτοκρατίας να επανεκλέγονται.

Τι χαρακτηρίζει την Νέα, Μνημιώδη, Μνημονιακή Κλεπτοκρατία σήμερα; Νέος δανεισμός του βαθειά πτωχευμένου κράτους από τις αγορές, υπό την αιγίδα και με την βοήθεια της τρικοανής «τεχνογνωσίας», και κάποια ψίχουλα παροχών (από τα δανεικά) προεκλογικά ώστε οι εκπρόσωποι της Νέας Κλεπτοκρατίας να μην καταποντιστούν στις ευρωεκλογές.

Υπό αυτή την έννοια, «επιστροφή στις αγορές» δεν είναι παρά ολική επιστροφή στην παραδοσιακή πρακτική της εγχώριας κλεπτοκρατίας με την μεγάλη όμως διαφορά ότι, σήμερα, το κράτος είναι πιο βαθειά πτωχευμένο από ποτέ, η ελληνική κοινωνία ισχνότατη και στα όρια της εξαθλίωσης, και η άρχουσα κλεπτοκρατία δεσμευμένη από τον «ξένο παράγοντα» περισσότερο απ' όσο οι μετεμφυλιακές κυβερνήσεις από τον κ. Πιούριφοϊ.

Κλείνοντας με μια περίληψη του τι σημαίνει η έκδοση ομολόγων και η έξοδος στις αγορές, το μόνο που αξίζει να συγκρατήσουμε είναι ότι:

(Α) Επιταχύνει τον ρυθμό αύξησης του ήδη μη βιώσιμου χρέους, και
(Β) Αποτελεί μέρος του σχεδίου για το Μνημόνιο 3 το οποίο θα διαφέρει από τα πρώτα δύο μνημόνια μόνο στο ότι τα νέα, τεράστια, μη βιώσιμα δάνεια θα έρθουν από ιδιώτες με την διαμεσολάβηση της ΕΚΤ (στο πλαίσιο του προγράμματος OMT).